

Mjerimo duljinu
Mjerimo površinu

Tijela i tvari

🤔 Što znači **mjeriti**, a što **uspoređivati**?

✍️ **Uspoređujemo** li dvije osobitosti nekog tijela, saznat ćemo samo koja je od njih veća, što je veće površine, mase...

✍️ Uspoređujemo li nešto nepoznato s dobro poznatim, tada **mjerimo**.

✍️ **Fizička veličina** je svojstvo tijela koje možemo mjeriti.

Što je **duljina**?

 Duljina je mjera za dužinu. Svaka dužina ima **duljinu**.

 Svako tijelo ima tri mjere (dimenzije). To su **duljina**, **širina** i **visina**.

Što je **udaljenost**?

 Udaljenost je razmak između dva tijela ili tijela i neke odabrane točke.

✍️ **Duljina** je osnovna fizička veličina kojom označavamo udaljenost između krajnjih točaka tijela kojeg mjerimo.

✍️ **Fizičku veličinu** zapisujemo **fizičkom oznakom** (slovo), a iskazujemo njezinom **brojčanom vrijednošću** ili brojčanim iznosom i **mjernom jedinicom**, između kojih je razmak.

✍️ Fizička oznaka za **duljinu** je l

✍️ Kada izmjerimo duljinu tijela, uz znamenke koje smo očitali s mjerila, zapisujemo i procijenjene znamenke.

✍️ Primjer: $l = 5,47 \text{ cm}$

Znamenke 5 i 4 su **očitanje**, a posljednja znamenka 7 je **procijenjena**.

fizička veličina

brojčana
vrijednost

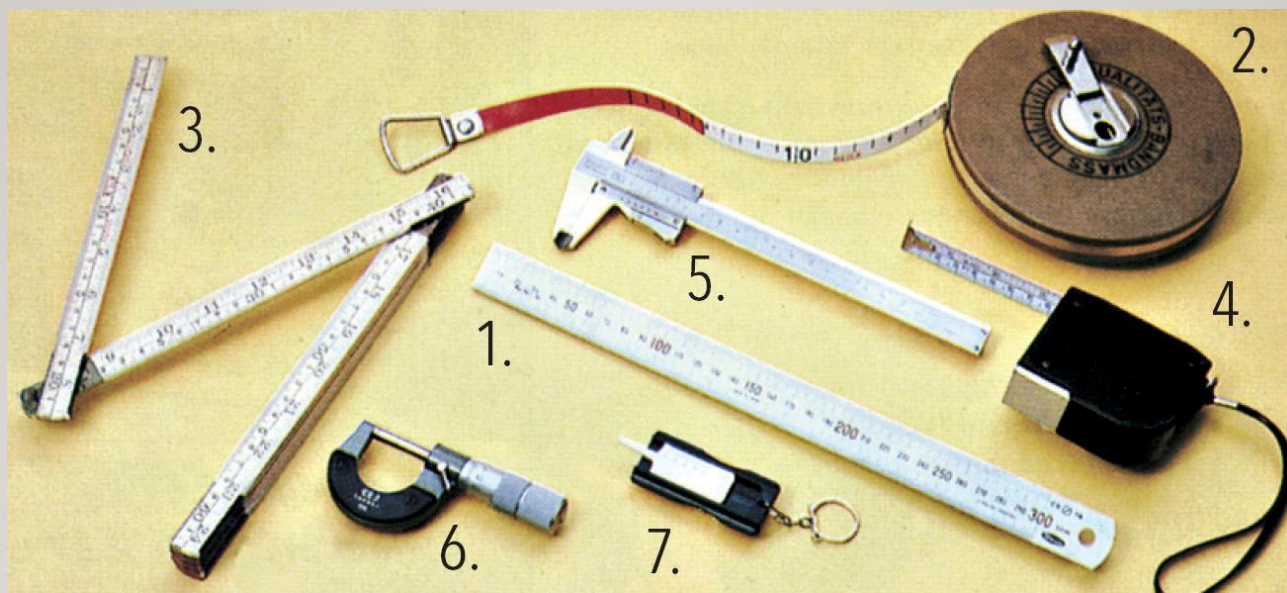
mjerna
jedinica

$$l = 6,65 \text{ cm}$$

oznaka fizičke veličine

✎ fizičku veličinu simbolički (**oznaka**), zapisujemo odabranim **kosim slovom**. Znakove **mjernih jedinica** zapisujemo odgovarajućim **uspravnim slovima**, npr. m, dm, cm.

🤔 Čime mjerimo duljine i udaljenosti?

✍️ Duljine mjerimo različitim **mjerkama**, kao što su: mjerna vrpca, mjerna letvica, ravnalo, dvometar, trokuti.

 Što znači **mjeriti duljinu**?

 Mjeriti duljinu dužine znači odrediti koliko je puta mjerena dužina veća ili manja od osnovne mjerne jedinice.

 Koja je osnovna mjerna jedinica za duljinu?

 Osnovna mjerna jedinica za duljinu je metar, znak mu je m.

 Znate li još neke mjerne jedinice za duljinu?

PREDMETCI ZA TVORBU MJERNIH JEDINICA

milimetar (mm) – **tisućiti dio metra**

$$1\text{mm} = 0,001\text{ m}$$

centimetar (cm) – **stoti dio metra**

$$1\text{cm} = 0,01\text{ m}$$

decimetar (dm) – **deseti dio metra**

$$1\text{ dm} = 0,1\text{ m}$$

kilometar (km) – **tisuću metara**

$$1\text{ km} = 1\,000\text{ m}$$

$$1 \text{ m} = 10 \text{ dm} = 100 \text{ cm} = 1\,000 \text{ mm}$$

$$1 \text{ dm} = 10 \text{ cm} = 100 \text{ mm}$$

$$1 \text{ cm} = 10 \text{ mm}$$

$$1 \text{ mm} = 1\,000 \mu\text{m}$$

μ – grčko slovo (mi)

$$1 \mu\text{m} = 1\,000 \text{ nm}$$

1. Zapišite svoju visinu u različitim mjernim jedinicama, npr.

Moja visina: $172 \text{ cm} = 17,2 \text{ dm} = 172 \text{ cm} = 1720 \text{ mm}$

2. Pretvorite u decimetre:

a) 6 m 28 cm

b) 12 m 52 cm

c) 3 km 18 m 4 cm

d) 0,5 km 3 m 12 cm

e) 121 cm 15 mm

3. Ravnalom smo izmjerili debljinu 20 CD-a, koja iznosi 20 mm. Kolika je debljina jednog CD-a?

$$N = 20$$

$$\underline{l = 20 \text{ mm} = 20 : 1000 \text{ m} = 0,02 \text{ m}}$$

$$l_1 = ?$$

$$l = N \cdot l_1$$

$$l_1 = \frac{l}{N}$$

$$l_1 = \frac{0,02m}{20}$$

$$l_1 = 0.001 \text{ m}$$

🤔 Što je ploština?

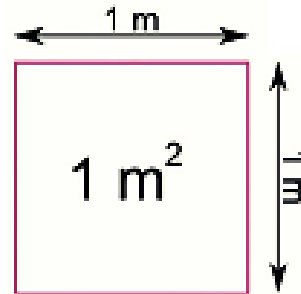
✍️ **Ploština je veličina plohe nekog tijela.**

✍️ Ploštinu označavamo slovima **A** ili **S**.

✍️ Jedinica ploštine je **kvadratni metar (m^2)** i jednaka je ploštini kvadrata sa stranicom **1 m**.

$$A = 1 \text{ m} \cdot 1 \text{ m}$$

$$A = 1 \text{ m}^2.$$

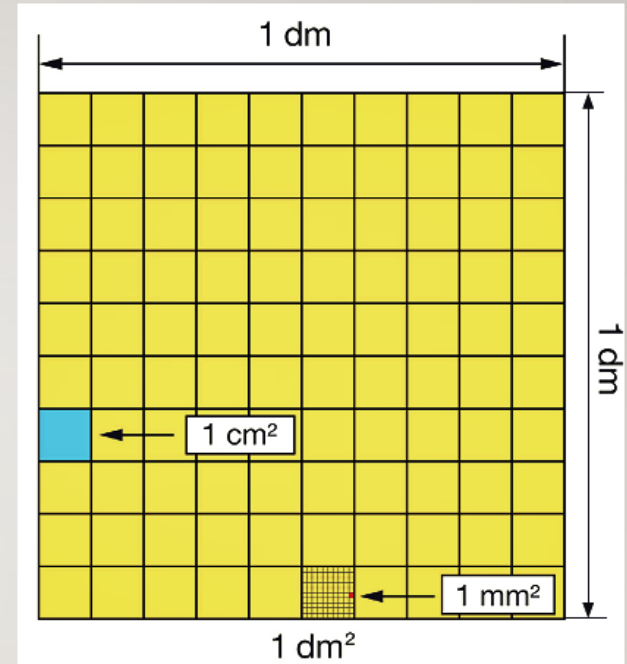

MANJE JEDINICE POVRŠINE SU:

Četvorni decimeter - **dm²**

Četvorni centimeter - **cm²**

Četvorni milimeter - **mm²**

$$1 \text{ m}^2 = 1 \text{ m} \cdot 1 \text{ m} = 10 \text{ dm} \cdot 10 \text{ dm} = 100 \text{ dm}^2$$

$$1 \text{ m}^2 = 1 \text{ m} \cdot 1 \text{ m} = 100 \text{ cm} \cdot 100 \text{ cm} = 10\,000 \text{ cm}^2$$

$$1 \text{ m}^2 = 1 \text{ m} \cdot 1 \text{ m} = 1\,000 \text{ mm} \cdot 1\,000 \text{ mm} = 1\,000\,000 \text{ mm}^2$$

🤔 Kako određujemo ploštinu ploha?

✍️ Ploštinu ploha možemo **odrediti izravnim mjerenjem ili računanjem**

$$A = l \cdot l$$

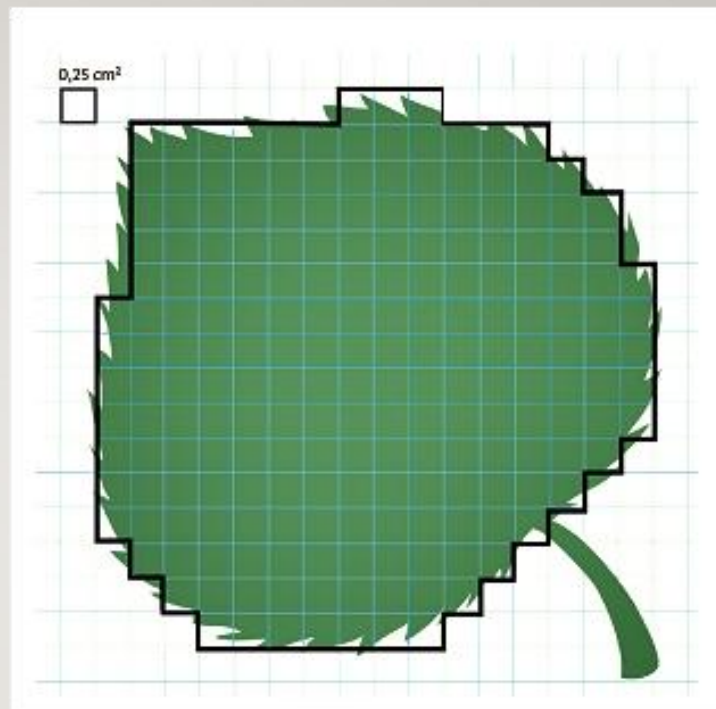

$$A = l_1 \cdot l_2$$

✎ Ploštinu nepravilnih likova doznamo tako da lik nacrtamo u bilježnicu, prebrojimo kvadratiće i broj kvadratića podijelimo s 4 i pomnožimo s cm^2 ili pomnožimo s $0,25 \text{ cm}^2$.

✎ **Napomena:** kvadratiće koji su ispunjeni manje od pola nećemo brojati, a kvadratiće koji su ispunjeni više od pola brojimo kao cijele.

✍️ Zadatak:

✍️ 1. Pravokutnik ima površinu 60 cm^2 i duljinu 50 mm .
Koliko iznosi širina tog pravokutnika?

$$A = 60 \text{ cm}^2 = 0,006 \text{ m}^2$$

$$\underline{l_1 = 50 \text{ mm} = 0,05 \text{ m}}$$

$$l_2 = ?$$

$$l_2 = \frac{A}{l_1}$$

$$l_2 = \frac{0,006 \text{ m}^2}{0,05 \text{ m}}$$

$$l_2 = 0,12 \text{ m}$$

👉 2. Dno bazena dugog 10 metara i širokog 8 metara želite obložiti pločicama stranice 20 cm. Koliko će vam pločica trebati?

$$l_1 = 10 \text{ m}$$

$$l_2 = 8 \text{ m}$$

$$\underline{l_3 = 20 \text{ cm} = 0.2 \text{ m}}$$

$$N = ?$$

$$A = N \cdot A_1$$

$$N = \frac{A}{A_1}$$

$$A = l_1 \cdot l_2 = 10 \text{ m} \cdot 8 \text{ m} = 80 \text{ m}^2$$

$$A_1 = l_3 \cdot l_3 = 0.2 \text{ m} \cdot 0.2 \text{ m} = 0.04 \text{ m}^2$$

$$N = \frac{80 \text{ m}^2}{0.04 \text{ m}^2} = 2000$$

PROJEKTNI ZADATAK:

ODREDI POVRŠINU SVOGA DLANA

- Pritisni dlan na papir i iscrtaj njegove konture.
- Odredi približnu vrijednost površine dlana.

